

Fictie lezen in de onderbouw havo/vwo

Verwerkingsopdrachten per niveau

Niveau 1: belevend lezen

Schrijf voorafgaand aan elke verwerkingsopdracht een inleiding waarin je in ieder geval de titel, de schrijver en het niveau van het boek vermeldt. Daarnaast kopieer je de opdracht uit dit boekje in de inleiding. Geef ook het niveau van de opdracht aan. Bij sommige opdrachten moet je extra informatie in de inleiding zetten. Noteer altijd het aantal woorden bij je opdracht.

1. Aan het einde van het verhaal kijkt de hoofdpersoon (of een van de andere personages) in zijn/haar dagboek terug op de gebeurtenissen. Verplaats je in die persoon en schrijf de dagboekbladzijden. Gebruik minimaal 150 woorden.
2. Als je het verhaal leest, verandert de hoofdpersoon dan in de loop van het verhaal? Als je “ja” antwoordt, leg dan ook goed uit waarom je dat vindt. Geef minimaal drie voorbeelden van duidelijke veranderingen en gebruik minimaal 150 woorden.
3. Waarom heeft de schrijver volgens jou dit boek deze titel gegeven? Leg uit in ca. 50 woorden. Bedenk twee andere titels voor het verhaal en leg uit waarom die titels er ook goed bij zouden passen (ca. 50 woorden toelichting per titel). Verwijs naar gebeurtenissen uit het boek. Kies tenslotte de beste titel voor het boek en geef daarvoor twee redenen.
4. Wat is het belangrijkste onderwerp of thema van dit verhaal? Ben je het eens met de mening die uit het boek over het onderwerp blijkt? Ben je door dit boek anders over het onderwerp gaan denken? Beschrijf dit in minimaal 150 woorden.
5. Wat waren de drie belangrijkste gebeurtenissen in het verhaal? Beschrijf deze en leg uit waarom je dat vindt. Noteer in welke hoofdstukken of op welke bladzijdes deze gebeurtenissen in het boek terug te vinden zijn. Beschrijf dit in zo'n 150 woorden.
6. Maak een tekening waaruit blijkt wie de hoofdpersoon van het verhaal is, wie de bijfiguren zijn en welke personages een goede of slechte relatie met elkaar hebben. Schrijf daarna een korte uitleg waarom je je tekening zo gemaakt hebt.
7. Beschrijf eerst welke eigenschappen jij belangrijk vindt bij mensen. Zoek dan voorbeelden uit het boek van personages die deze eigenschappen bezitten en beschrijf deze. Vind je deze personages sympathiek (aardig)? Gebruik in totaal zo'n 200 woorden.
8. Leg uit waarom jij het verhaal spannend vindt. Geef daarbij voorbeelden uit de tekst. Gebruik minimaal 150 woorden.
9. Kan het hele verhaal echt gebeurd zijn? Noem voorbeelden. Hoe realistisch vind jij het verhaal? Als het verhaal niet realistisch is, hoe kan het dan dat je toch wil doorlezen? Gebruik in totaal 150-200 woorden.
10. Lees de achterkant (flaptekst) van jouw boek of zoek een reclametekst voor het boek waarin een fragment uit het boek staat afgedrukt. Kopieer deze tekst en stop deze bij je opdracht. Vind je dit fragment goed gekozen? Leg uit waarom. Gebruik in totaal 150 woorden.
11. De personen hebben van allerlei dingen gedaan of gezegd. Wat vond je onbegrijpelijk? Wat kon naar jouw gevoel echt niet? Leg uit waarom. Gebruik minimaal 150 woorden.
12. Herschrijf de laatste twee bladzijden van het boek, waarbij het verhaal een heel andere, verrassende afloop krijgt. Gebruik ongeveer evenveel woorden als in de originele versie.
13. Herschrijf een spannend fragment uit het boek zodanig dat de spanning nog groter wordt of dat de spanning helemaal verdwijnt. Noteer de bladzijdennummers waar het fragment te vinden is.

14. Houd een interview met de hoofdpersoon van het boek. Stel tenminste 10 vragen en bedenk wat de hoofdpersoon zou antwoorden. Je moet wel informatie uit het boek aan de orde laten komen in je interview. (Zet tussen haakjes op welke bladzijde(n) de gebruikte informatie te vinden is.)
15. Is de hoofdpersoon volgens jou een held(in) op wie je zou willen lijken? Of juist niet? Leg uit waarom (niet)? Noem minimaal drie voorbeelden uit het boek. Gebruik zo'n 150 woorden.
16. Maak een reclamefolder voor het boek. Een folder is altijd een gevouwen blad. Werk dus met verschillende kolommen. Vermeld in ieder geval titel / schrijver / uitgever / prijs / waar het boek te verkrijgen is en schrijf zelf een kort stukje over het boek en over de schrijver (in totaal zo'n 150 woorden).
17. Maak tekeningen van minstens 3 personen uit het boek en leg uit hoe je weet of waarom je denkt dat die personen er zó uit zien. Kopieer de stukken waarin je dat gelezen hebt. Kies geen personen waarvan al een tekening op de kaft of in het boek staat.
18. Schrijf een nette e-mail of brief aan de schrijver van het boek, waarin je hem/haar vraagt bij de volgende druk / versie veranderingen aan te brengen. Leg uit wat je zou willen veranderen en waarom. Gebruik zo'n 200 woorden.
19. Schrijf een brief aan de hoofdpersoon van het verhaal. Daarin leg je hem of haar uit welke beslissingen je onverstandig of onbegrijpelijk vindt en waarom. Gebruik zo'n 150 woorden.
20. Schrijf een gedeelte van het dagboek van een (van de) hoofdpersonen. Minimaal drie verschillende dagen en zo'n 150 woorden per dag.
21. Schrijf een toepasselijke brief aan de ouders van (een van) de hoofdpersonen. Gebruik minstens 200 woorden.
22. Toen je het boek las, wiens vriend of vriendin voelde jij je? Leg uit op welke momenten (minimaal twee) en waarom. Gebruik zo'n 150 woorden.

Niveau 2: herkendend lezen

1. Aan het einde van het verhaal kijkt de hoofdpersoon (of een van de andere personages) in zijn/haar dagboek terug op de gebeurtenissen. Verplaats je in die persoon en schrijf de dagboekbladzijden. Gebruik minimaal 250 woorden.
2. Als je het verhaal leest, verandert de hoofdpersoon dan in de loop van het verhaal? Als je “ja” antwoordt, leg dan ook goed uit waarom je dat vindt. Gebruik minimaal 200 woorden. Baseer je antwoord op wat er in het verhaal te lezen is en noem minimaal drie duidelijke voorbeelden.
3. Als je begint te lezen, is alles dan achterelkaar verteld of maak je soms een sprong terug (flashback) of vooruit (flash-forward) in de tijd? Beschrijf enkele voorbeelden. Gebruik 150-200 woorden.
4. Waarom heeft de schrijver volgens jou dit boek deze titel gegeven? Leg uit in 50-100 woorden. Bedenk drie andere titels voor het verhaal en leg uit waarom die titels er ook goed bij zouden passen (50-100 woorden toelichting per titel). Verwijs daarbij naar gebeurtenissen uit het boek. Kies tenslotte de beste titel voor het boek.
5. Wat is het belangrijkste onderwerp of thema van dit verhaal. Ben je het eens met de mening die uit het boek over het onderwerp blijkt? Ben je door dit boek anders over het onderwerp gaan denken? Schrijf een column van ongeveer 200 woorden. Via deze link kun je zien hoe je een column schrijft: <http://www.taalcentrum-vu.nl/taaltips/tekstgenres/columns-schrijven/de-tien-tips-voor-columns-schrijven.html>
6. Beschrijf in ca. 200 woorden enkele opvallende verschillen en overeenkomsten tussen het verhaal en onze werkelijkheid. Illustreer je uitleg met afbeeldingen (zelf getekend of gegoogled) waaruit de verschillen en overeenkomsten duidelijk naar voren komen.
7. Noem tenminste drie andere verhalen, films, schilderijen, liedjes, etc. die je bij dit verhaal vindt passen en leg uit waarom je dit vindt. Gebruik in totaal zo’n 200 woorden.
8. Vraag aan twee of drie personen die het boek ook gelezen hebben hun mening over het boek. Is het een aanrader of niet? Vraag ook waarom ze dat vinden. (Ken je niemand die het boek gelezen heeft? Zoek dan op internet naar meningen over het boek.) Maak hiervan een kort verslagje en noteer waarmee en met wie jij het wel en niet eens bent. Ca. 200 woorden.
9. Wat waren de drie belangrijkste gebeurtenissen in het verhaal? Beschrijf deze en leg uit waarom je dat vindt. Noteer in welke hoofdstukken of op welke bladzijden deze gebeurtenissen in het boek terug te vinden zijn. Beschrijf dit in zo’n 200 woorden.
10. Maak een tekening waaruit blijkt wie de hoofdpersoon van het verhaal is, wie de bijfiguren zijn en welke personages een goede of slechte relatie met elkaar hebben. Schrijf daarna een korte uitleg waarom je je tekening zo gemaakt hebt.
11. Iedereen heeft leefregels: jij ook. Dat zijn regels over dingen die je wel of niet goed vindt. Over dingen die je wel of niet zou doen. Kies twee personen uit het verhaal en beschrijf hun leefregels. Wat is het verschil of wat is de overeenkomst tussen jouw leefregels en die van de personen in het verhaal? Gebruik in totaal zo’n 200 woorden.
12. Bespreek hoe het komt dat het verhaal spannend is. Worden er vragen (raadsels) opgeroepen of weet je als lezer juist meer dan de personages? Geef voorbeelden en vermeld daarbij bladzijdennummers of hoofdstuktitels. Gebruik in totaal zo’n 200 woorden.

13. Kan het hele verhaal echt gebeurd zijn? Leg uit met duidelijke voorbeelden. Hoe realistisch vind jij het verhaal? Als het verhaal niet realistisch is, hoe weet de schrijver het verhaal dan toch geloofwaardig of aannemelijk te maken? Gebruik in totaal minimaal 200 woorden.
14. Lees de achterkant (flaptekst) van jouw boek of zoek een reclametekst voor het boek waarin een fragment uit het boek staat afgedrukt. Vind je dit fragment goed gekozen? Waarom? Zoek een ander fragment (ongeveer even lang) dat ook/wél zeer geschikt is om mogelijke lezers nieuwsgierig te maken en leg uit waarom je dat fragment gekozen hebt. Gebruik in totaal 200 woorden.
15. Heb je wel eens een boek gelezen of een film gezien over hetzelfde onderwerp? Wat vind je beter: dit boek of het andere boek of die film? Leg uit waarom.
16. De figuren in boeken reageren vaak anders op bepaalde situaties dan jij zou hebben gedaan. Bespreek in minimaal 200 woorden een of meerdere situaties in het boek, waarop jij héél anders zou hebben gereageerd, en hoe.
17. Doe alsof je een journalist bent. Jij hebt een of meer gebeurtenissen uit het boek zelf gezien en je schrijft daarover een artikel voor de krant. Je gebruikt minstens 200 woorden. Zet er een passende en aandachttrekkende titel boven. Als je zelf een illustratie weet te maken die erbij past, mag dat natuurlijk altijd.
18. Er zijn verhalen waarin alles gewoon achter elkaar wordt verteld, maar het komt nogal eens voor dat de gebeurtenissen en de tijd wat door elkaar worden gegooid. Bespreek hoe de tijd in het verhaal verloopt, welk effect dat heeft en wat jij van die opbouw vindt. Gebruik in je uitleg de begrippen *flash-back*, *flash-forward*, verteltijd en vertelde tijd.
19. Geef een beschrijving van het uiterlijk en karakter van een hoofdpersoon, uitsluitend op basis van de in het verhaal verstrekte gegevens. Je moet dus uit het werk kenmerken citeren. Onderstreep in jouw tekst de woorden die iets zeggen over het uiterlijk of karakter van de persoon. Als je een kenmerk niet met een citaat kunt aantonen, geef je aan waarom jij denkt dat het kenmerk zo is als je het invult.
20. Houd een interview met de hoofdpersoon van het boek. Stel tenminste 10 vragen en bedenk wat de hoofdpersoon zou antwoorden. Je moet wel informatie uit het boek aan de orde laten komen in je interview. (Zet tussen haakjes op welke bladzijde(n) de gebruikte informatie te vinden is.)
21. Iemand in het boek heeft een probleem. Jij schrijft namens die persoon een bericht op een forum. Je schrijft ook het antwoord op dat bericht. Denk erom dat je wel goede, bruikbare adviezen geeft. Gebruik in totaal zo'n 200 woorden.
22. In sommige verhalen zie je alles door de ogen van één persoon, in andere door de ogen van verschillende personen of door de ogen van een alwetende verteller. Bespreek aan de hand van concrete voorbeelden hoe dat in het verhaal is en wat voor gevolg(en) dat heeft. Gebruik in totaal zo'n 200 woorden. (Zet tussen haakjes op welke bladzijde(n) de gebruikte voorbeelden te vinden zijn.)
23. Kies een stuk van ongeveer 250 woorden uit het boek en herschrijf dit stuk van het verhaal zodat het in een ander land met een volstrekt andere cultuur speelt. Pas namen en uiterlijkheden aan.
24. Kies een stuk van ongeveer 250 woorden uit het boek en herschrijf dit stuk van het verhaal in een andere stijl. Bijvoorbeeld: romantisch, platvloers, humoristisch, sarcastisch. Het aanpassen van de stijl doe je door middel van taalgebruik, zinsbouw en/ of door aan te passen wat de personen zeggen.

25. Laat enkele personen uit het verhaal met elkaar schrijven over bijvoorbeeld hun gevoelens of de belangrijkste gebeurtenissen in het verhaal. Schrijf minstens drie brieven. Per brief moet je minstens 150 woorden gebruiken.
26. Maak een collage van het verhaal. Zoek minimaal tien plaatjes / foto's die precies bij het verhaal passen. Plak ze op creatieve en logische wijze op een A4'tje en leg in minimaal 25 woorden per plaatje uit waarom je ze bij het verhaal vindt passen.
27. Maak een poster "Opsporing verzocht" voor een persoon uit je boek. Neem daarbij de volgende dingen op: - een tekening van de betreffende persoon (eventueel kun je een goed lijkende foto uit een tijdschrift knippen) - een signalement (vb. blond haar-blauwe ogen- smal postuur) - een opsomming van gepleegde 'misdrijven' - andere informatie over de persoon die volgens jou van belang kan zijn voor de opsporing - de uitgelopen beloning voor aanwijzingen die kunnen leiden tot aanhouding. Voeg twee citaten die de persoon gezegd zou hebben in het verhaal toe als bewijs.
28. Maak realistische tekeningen of juist karikaturen van minstens 3 personen uit het boek en leg uit hoe je weet of waarom je denkt dat die personen er zó uit zien. (Noteer evt. de bladzijden of hoofdstukken waarin je dat gelezen hebt.) Kies geen personen waarvan al een tekening op de kaft of in het boek staat.
29. Maak van een stuk van het boek een filmscript. Teken minstens 8 shots en geef aanwijzingen voor de cameraman en de acteurs/actrices. Besteed daarbij veel aandacht aan de spanningsverhogende elementen zoals licht, geluid en decor. Welke acteurs/actrices zou je kiezen?
30. Maak van een stuk van het verhaal een strip van minimaal 8 plaatjes en leg in minimaal 50 woorden uit waarom je juist van dit stuk een strip wilde maken.
31. Met de kaft en de flaptekst probeert de uitgever je nieuwsgierig te maken naar het boek. Welke vragen of verwachtingen worden hierdoor opgeroepen? Vind je - nu je het boek uit hebt - dat de kaft en de flaptekst een goed beeld van het boek geven? Zijn je verwachtingen van het boek uitgekomen? Verwerk je antwoorden in een tekst van zo'n 200 woorden.
32. Schrijf een gedicht naar aanleiding van het gelezen boek. Leg het verband tussen jouw gedicht en het verhaal in ongeveer 100 woorden uit.
33. Schrijf voor een populair tijdschrift een artikel met als titel: Ik was een dag te gast bij ... (naam hoofdpersoon). Gebruik minimaal 250 woorden.
34. Sommige verhalen hebben een einde waarbij alles is opgelost, bij andere verhalen blijf je met vragen zitten. Bespreek hoe dat is bij het gelezen verhaal? Welke vragen blijven onopgelost? Welke antwoorden geef je daarop? Wat vind je van het einde van het verhaal? Verwerk je antwoorden in een lopende tekst van 250 woorden.
35. Stel je voor dat je journalist bent en de hoofdpersoon interviewt. Bedenk tien passende vragen. De antwoorden moet je afleiden uit het verhaal. Zorg ervoor dat het leest als een echt interview. (Bijv. Soms krijg je niet meteen het antwoord dat je zoekt. Soms wil iemand liever niet antwoorden op jouw vraag. In dat geval moet je doorvragen.) Maak er een goed verzorgd artikel van, met een titel en passende illustraties. (Neem een interview uit een tijdschrift als voorbeeld.)
36. Stel je voor dat jij de schrijver bent. Leg in minimaal 200 woorden uit aan welke passage je met het meeste plezier gewerkt hebt en waarom.
37. Tijdens het lezen heb je je gevoelens (boosheid, blij zijn, vervelen, medelijden, verdriet, lachen, ergernis enz.) niet uit kunnen schakelen. Noem enkele gevoelens die je wel eens had bij het lezen. Leg uit bij welke gebeurtenis je dat voelde. Weet je ook waarom? Je kunt aan anderen, die

het boek ook gelezen hebben eens vragen of zij dezelfde gevoelens bij dezelfde gebeurtenissen. Verwerk je antwoorden in een lopende tekst van 250 woorden.

38. Wat vond je de mooiste zin uit het boek. Schrijf deze op en leg gedetailleerd uit waarom je dat vindt. Gebruik voor je uitleg 200-250 woorden.
39. Zoek in krant / tijdschrift / op internet een artikel over een onderwerp waarover ook in je leesboek wordt geschreven. Beschrijf in minimaal 150 woorden het verschil tussen de manier waarop dat onderwerp in fictie (je leesboek) en in non-fictie (je artikel) wordt beschreven.
40. Zoek tien uitdrukkingen en/of spreekwoorden die van toepassing zijn op het boek. Leg per uitdrukking in minimaal 25 woorden uit waarom je die gekozen hebt.

Niveau 3: reflecterend lezen

Schrijf voorafgaand aan elke verwerkingsopdracht een inleiding waarin je in ieder geval de titel, de schrijver en het niveau van het boek vermeldt. Daarnaast kopieer je de opdracht uit dit boekje in de inleiding. Geef ook het niveau van de opdracht aan. Bij sommige opdrachten moet je extra informatie in de inleiding zetten. Noteer altijd het aantal woorden bij je opdracht.

1. Aan het einde van het verhaal kijkt de hoofdpersoon (of een van de andere personages) in zijn/haar dagboek terug op de gebeurtenissen. Verplaats je in die persoon en schrijf de dagboekbladzijden. Zorg dat je dagboek een authentieke indruk maakt, qua stijl en lay-out. Schrijf in je inleiding waar de beschreven gebeurtenissen in het boek terug te vinden zijn (bladzijde- of hoofdstuknummers).
2. Als je het verhaal leest, verandert de hoofdpersoon dan in de loop van het verhaal? Leg uit waarom je dat vindt. Onderbouw je antwoord met feiten uit het boek. Verwijs met behulp van bladzijdenummers of (titels van) hoofdstukken.
3. Als je begint te lezen, is alles dan achterelkaar verteld of maak je soms een sprong terug (flashback) of vooruit (flash-forward) in de tijd? Geef voorbeeldzinnen uit het verhaal om je mening te ondersteunen. Noteer de bladzijdenummers. Wat voegen deze tijdsprongen toe aan het verhaal / de spanning?
4. Waaraan moet een goede boektitel volgens jou voldoen? Leg uit. Waarom heeft de schrijver volgens jou dit boek deze titel gegeven? Bedenk drie andere titels voor het verhaal en leg uit waarom die titels er ook goed bij zouden passen. Verwijs daarbij naar gebeurtenissen uit het boek (noteer bladzijde- of hoofdstuknummers). Kies tenslotte de beste titel voor het boek. Je hanteert hierbij natuurlijk de eisen die je zelf gesteld hebt aan het begin van deze opdracht.
5. Beschrijf over welke onderwerpen/thema's het verhaal gaat. Waar heb je eerder iets over deze onderwerpen/thema's gelezen/gehoord/gezien? Heeft het verhaal je nieuwe kanten van het onderwerp laten zien? Ben je het eens met de mening over het onderwerp die uit het verhaal blijkt? Verwijs daarbij naar passages uit het verhaal.
6. Bedenk 10 toetsvragen bij het verhaal: zorg voor een mix van open vragen, stellingen (juist/onjuist) en meerkeuzevragen; noteer ook de juiste antwoorden, leg uit waarom deze antwoorden juist zijn en geef aan waar deze antwoorden in het verhaal te vinden zijn (bladzijdenummers of hoofdstuknummers).
7. Maak met MindMeister (<https://www.mindmeister.com/nl>) een samenvatting van het verhaal in de vorm van een 'mindmap'. Deze mindmap moet iemand die het boek niet gelezen heeft genoeg informatie geven om te beslissen of hij/zij het boek wil lezen, maar verklap ook niet te veel.
8. Maak (bijv. op www.wrts.nl) een lijst van minimaal 50 nieuwe woorden, termen en begrippen die je in het verhaal tegen bent gekomen en zet de beschrijving erbij. (Dit kunnen ook woorden uit een andere taal zijn.) Let erop dat de betekenis past bij de context!
9. Beschrijf hoe realistisch / geloofwaardig je het verhaal vond en illustreer dit aan de hand van opvallende overeenkomsten en verschillen tussen het verhaal en onze werkelijkheid.
10. Zoek tenminste drie andere kunstwerken (verhalen, films, schilderijen, liedjes, etc.) die passen bij dit verhaal (kopieer en plak deze in je dossier) en beschrijf duidelijk en precies overeenkomsten en verschillen. Werk dit per kunstwerk apart uit en vergeet niet steeds de maker en de bron te vermelden.

11. Vergelijk tenminste drie teksten waarin een mening of oordeel over het verhaal te vinden is (bijvoorbeeld recensies of leesverslagen op internet). Maak bij elke tekst een argumentatieschema. Zorg voor een correcte bronvermelding. Wat vind je van de uitwerking en de overtuigingskracht van deze meningen en argumenten? Beschrijf tenslotte je eigen beargumenteerde mening over het verhaal. Voeg de gebruikte teksten als bijlage aan je dossier toe. Markeer hierin steeds de door jou gebruikte stukken.
12. Welke gebeurtenis is in jouw boek als het motorisch moment te beschouwen? Leg uit. Welke open plekken spelen daarbij of daarnaast een belangrijke rol. Welke open plekken worden ingevuld (en waar?) en welke niet? Heeft het boek een open of een gesloten einde? Leg uit. Verwijs in je antwoorden naar hoofdstukken of bladzijden. Zorg dat alle onderstreepte begrippen in je uitwerking terugkomen en **markeer** deze in de tekst.
13. Verwerk de relaties tussen de verschillende personages in een grafisch sociogram (zie: <http://www.groepsdynamiek.nl/sociogram.html>). Schrijf een toelichting, waarin je aangeeft waarop je je sociogram baseert in de vorm van een korte samenvatting met verwijzingen naar relevante passages. Noteer bladzijde- of hoofdstuknummers.
14. Verdeel de personages uit het boek in helpers en tegenstanders van de hoofdpersoon. Beschrijf de relatie met de hoofdpersoon en geef van elk personage de belangrijkste eigenschappen. Zijn alle helpers sympathiek en alle tegenstanders juist niet? Of is het niet zo zwart-wit? Verwijs naar passages in het boek waar je je informatie op baseert. Noteer bladzijde- of hoofdstuknummers.
15. Beschrijf hoe het komt dat het verhaal spannend is. Laat zien welke open plekken er worden gebruikt. Is er kennisvoorsprong (emotionele spanning) en/of kennisachterstand (intellectuele spanning)? Hoe is de spanningsboog? Wordt de chronologie doorbroken? Worden er trucs gebruikt (zoals cliffhangers en/of afwisselende verhaallijnen) om de spanning te verhogen? Geef concrete voorbeelden ter verduidelijking en vermeld daarbij steeds bladzijdenummers of hoofdstuktitels. Gebruik zo veel mogelijk van de onderstreepte begrippen en **markeer** deze in de tekst.
16. Bevat de tekst veel beeldspraak en/of symbolische verwijzingen? Is er sprake van symbolische of leidmotieven? Beschrijf minimaal vijf concrete voorbeelden en verklaar ze voor iemand die het boek niet gelezen of niet begrepen heeft. Geef aan waar in het boek de voorbeelden terug te vinden zijn.
17. De eerste alinea van een boek is vaak heel belangrijk. Met deze alinea worden meteen de verwachtingen van de lezer bepaald. Vaak zitten er in die alinea al allerlei vooruitwijzingen verborgen. Ga na hoe dit is bij de eerste alinea van jouw boek. Beschrijf naar welke gebeurtenissen wordt verwezen en waar in het boek deze terug te vinden zijn.
18. De eerste zin van een boek is vaak heel belangrijk. Met deze zin worden meteen de verwachtingen van de lezer bepaald. Vaak zitten er in die ene zin al allerlei vooruitwijzingen verborgen. Ga na hoe dit is bij de eerste zin van jouw boek. Beschrijf naar welke gebeurtenissen wordt verwezen en waar in het boek deze terug te vinden zijn.
19. Ontwerp een nieuwe kaft voor het boek. Maak zelf een passende foto voor op de voorkant. Voor de achterkant schrijf je in eigen woorden een korte samenvatting waarmee je de lezer nieuwsgierig maakt door vragen op te roepen. Daarnaast zoek je een kort fragment, waarmee mogelijke lezers een indruk krijgen van de stijl van het boek. Zoek ook minimaal drie aansprekende citaten in recensies of besprekingen waarmee je het boek aanprijst. Zorg voor een verzorgd geheel.

20. Doe alsof je een journalist bent. Jij hebt een of meer gebeurtenissen uit het boek zelf gezien en je schrijft daarover een artikel voor de krant. Zoek een verwant voorbeeldartikel in een krant en kopieer de stijl en de lay-out van dit artikel. Zet er een passende en pakkende titel boven. Zoek of maak een zo realistisch mogelijke, bijpassende foto en schrijf het onderschrift.
21. Er zijn verhalen waarin alles gewoon achter elkaar wordt verteld, maar het komt nogal eens voor dat de gebeurtenissen en de tijd wat door elkaar worden gegooid. Bespreek hoe de tijd in het verhaal verloopt, welk effect dat heeft en wat jij van die opbouw vindt. Maak gebruik van de juiste begrippen, o.a. chronologisch, flashbacks, flash forwards, vooruitwijzingen, terugverwijzingen, tijdsmanipulatie, verteltijd, vertelde tijd, versnellingen, vertragingen. Zorg voor een goed lopende, vlot leesbare tekst en **markeer** de gebruikte begrippen.
22. Het boek dat je gelezen hebt, heeft een grote literaire prijs gewonnen. Jij bent uitgenodigd om de auteur de prijs te overhandigen. Daarbij hoort een toespraak. Schrijf jouw toespraak waarin je duidelijk maakt waarom juist dit boek de prijs verdient. Vertel iets over opvallende personages, verrassende situaties en/of de typische stijl en zoek twee (korte) fragmenten die illustreren wat het boek zo bijzonder maakt. (Noteer de bladzijdenummers.) Gebruik ook diverse literaire begrippen. **Markeer** deze begrippen.
23. Het is tien jaar later. Een bijpersoon kijkt tien jaar na afloop van het boek – ouder en wijzer – terug op de hoofdpersoon en de belangrijkste gebeurtenissen uit het boek. Schrijf die terugblik. Laat zien wat er inmiddels veranderd is bij de hoofdpersoon. Gebruik gegevens uit het boek. Je geeft ook aan waar de gegevens uit het boek te vinden zijn (paginanummers tussen haakjes).
24. Beschrijf de verhouding tussen beschrijving, dialoog en weergave van gedachten/ gevoelens? Wat vind je van deze verhouding? Te veel beschrijving? Te veel dialoog? Te veel gedachten en gevoelens? Of te weinig? Verandert dit in de loop van het verhaal? Beschrijf de effecten hiervan. Beschrijf concrete voorbeelden en noteer bladzijde- of hoofdstuknummers.
25. Zoek een interview met de schrijver (tekst, beeld, geluid) en maak op basis daarvan een (geschreven) karakterschets. Wat kom je over hem/haar te weten? Wat valt je op? Vertelt hij/zij iets over zijn/haar werkwijze? Wordt er ook iets over het boek dat je gelezen hebt gezegd? Beïnvloedt dat jouw kijk op het boek? Klopt het beeld dat je krijgt van de schrijver met het beeld dat je van tevoren had? Leg uit. Maak correcte bronvermeldingen bij het gebruikte materiaal.
26. Zoek een interview met de auteur. Gebruik daarvoor de krantenbank, websites van kranten en tijdschriften. Kopieer de tekst en onderstreep in de tekst welke uitspraken van de schrijver voor jou belangrijk zijn bij het begrijpen (interpreteren) van het boek. Zet deze op een rijtje en leg uit hoe deze uitspraken je geholpen hebben. Welke vragen (minimaal 3) zou jij naar aanleiding van het werk zelf aan de schrijver stellen? Geef bij iedere vraag aan waarom je die vraag wilt stellen. Probeer ook een mogelijk antwoord te formuleren zoals je vermoedt dat de auteur zal antwoorden. Maak correcte bronvermeldingen bij het gebruikte materiaal.
27. In sommige gevallen kun je van een boek ook de speelfilm bekijken. Het kan goed zijn heel kritisch te kijken naar de verfilming. Het is nl. altijd het idee van een ander, die het boek heeft bewerkt. Welke dingen zijn in de film anders dan in het boek? En welke dingen zijn heel anders dan jij je ze had voorgesteld? Beschrijf in totaal minimaal vijf aspecten. N.B. BEKIJK DE FILM ALTIJD NADAT JE HET BOEK GELEZEN HEBT!
28. Kies een stuk van ongeveer 250 woorden uit het boek en herschrijf dit stuk van het verhaal alsof het in een hele andere tijd speelt (bijvoorbeeld in de oorlog, in de 19e eeuw of in de Middeleeuwen). Pas ook het taalgebruik aan. Kopieer ook het originele stuk en stop dit bij de opdracht in je dossier.

29. Maak direct na het lezen van je boek een 3D-illustratie van een belangrijke ruimte in het verhaal of een plattegrond van een belangrijk gebied. Maak het zoals jij je deze ruimte voorstelt. Lees daarna nog eens hoe de ruimte in het boek beschreven wordt. (Noteer bladzijdenummers.) Maak hiervan een korte samenvatting en beschrijf in hoeverre jouw fantasie overeenkomt met de beschrijvingen. Heel precies? Of heb je er in gedachten iets heel anders van gemaakt? Leek jouw voorstelling op een ruimte die je kent?
30. Schrijf zelf een sonnet of een ballade naar aanleiding van het gelezen boek. Leg het verband tussen jouw gedicht en het verhaal uit. Beschrijf in je uitleg duidelijk wat er in het boek gebeurt.
31. Als je een boek hebt dat zich in de huidige tijd (2000-2014) afspeelt, stel je dan voor dat je een leerling bent die in 2050 op school zit en een leesverslag moet maken. Wat leer je over onze tijd? Wat vind je ouderwets in het boek? Verwijs naar passages uit het boek en noteer bladzijde- of hoofdstuknummers.
32. Lees met een groepje (2-4 leerlingen) hetzelfde boek. Spreek af dat elk van jullie op andere aspecten let. (Tijd / ruimte / personages / spanning / stijl...) Wissel na lezing jullie ervaringen, maar ook jullie goed onderbouwde oordelen over het boek. Hopelijk ontstaat er discussie. Maak van jullie groeps gesprek een duidelijk verslag.
33. Wat vond je de mooiste zin uit het boek. Schrijf deze op en leg gedetailleerd uit waarom je dat vindt. (Ben origineel en kom bij voorkeur niet met de eerste of de laatste zin van het boek.) Let niet alleen op de inhoud, maar ook op de manier waarop de zin geschreven is. Zorg dat je uitleg begrijpelijk is voor iemand die het boek niet gelezen heeft.
34. Zoek drie gedichten of liedteksten die bij het verhaal passen. Kopieer deze en plak ze in je dossier of schrijf ze over. Maak van de gedichten een verslagje en leg daarna per gedicht uit waarom je het bij het verhaal vindt passen. Verwijs daarbij naar passages uit het verhaal en uit de gedichten. Je kunt de gedichten misschien ook gebruiken voor je poëziedossier.
35. Zoek bij elk hoofdstuk van het boek een spreekwoord, uitdrukking, gezegde, gedicht of een gedeelte van een gedicht dat als motto zou kunnen dienen voor dat hoofdstuk. Geef ook een korte, maar duidelijke uitleg bij je keuze.
36. Zoek informatie over de schrijver en probeer de volgende vragen te beantwoorden: Heeft de schrijver eigen karaktertrekken verwerkt in één of meerdere personages? Heeft de auteur gebeurtenissen uit zijn leven verwerkt in verhaalelementen? Welke opvattingen heeft de auteur omtrent mens en maatschappij en op welke wijze vind je dat terug in het werk?
37. Zoek tien uitdrukkingen (en/of spreekwoorden) die van toepassing zijn op het boek. Leg per uitdrukking in minimaal 25 woorden uit waarom je die gekozen hebt. Verwijs naar passages uit het boek en noteer bladzijdenummers.
38. Beschrijf aan de hand van vijf fragmenten uit het boek welke ontwikkeling de hoofdpersoon doormaakt. Kopieer de fragmenten en schrijf ze over. Noteer bladzijdenummers.
39. Heeft je boek hoofdstuktitels? Zo ja, verklaar tien van deze titels. Zo nee, bedenk bij tien hoofdstukken zelf een nieuwsgierig makende titel en leg uit waarom je deze gekozen hebt.
40. Wanneer je een verhaal hebt gelezen dat zich in een duidelijk andere tijd of andere omgeving afspeelt, wat heb je dan geleerd over de mensen en de maatschappij uit de tijd of de omgeving waarin het verhaal zich afspeelt? Beschrijf dit aan de hand van vijf relevante verschillen en vijf relevante overeenkomsten. Hoe realistisch/aannemelijk/geloofwaardig vind je de beschreven verschillen? Leg uit waarop je dit baseert en neem daarbij in acht wanneer het verhaal is geschreven of verschenen. Verwerk dit in een goed lopend, vlot leesbaar essay.

41. Wat beschouw jij als het belangrijkste thema van dit boek? Met welke motieven hangt dit thema samen en wat voor soort motieven zijn dat? Leg uit aan de hand van passages uit het boek. (Noteer bladzijdenummers of hoofdstuktitels.) Zoek daarna verslagen, analyses en/of recensies van anderen, waarin ook thema en motieven worden besproken en beschrijf in hoeverre deze visies verschillen van jouw bevindingen. Maak correcte bronvermeldingen en stop de bronnen in je dossier.
42. De auteur van het door jou gelezen werk behoort tot een literaire stroming. Een literaire stroming heeft bepaalde kenmerken, die tot uiting komen in thematiek en stijl. Zoek in de secundaire literatuur naar deze kenmerken en geef ze beknopt weer. Geef aan waar je deze kenmerken in het gelezen werk kunt herkennen. Noteer bladzijdenummers of hoofdstuktitels en maak een correcte bronvermelding bij je bronnen. Stop de bronnen in je dossier.
43. Het werk dat je gelezen hebt, is geschreven in een maatschappelijke context. Je moet daarbij denken aan politieke en maatschappelijke gebeurtenissen die een rol speelden in de tijd waarin de auteur dit werk schreef. Beschrijf in het kort deze maatschappelijke en/of politieke context. Ga na welke elementen uit die periode door de auteur verwerkt zijn. Beoordeel of de auteur de gebeurtenissen feitelijk heeft verwerkt of fictieel en kopieer enkele fragmenten ter illustratie (noteer bladzijdenummers of hoofdstuktitels). Noteer op correcte wijze welke bronnen je gebruikt hebt.
44. Zoek enkele (minimaal twee) interviews met de schrijver, waaronder bij voorkeur één uit de tijd waarin het door jou gelezen boek geschreven is en één van een tijd later. Lees (of bekijk) wat de schrijver over het boek, zijn/haar intenties en/of zijn/haar werkwijze vertelt. Komt de schrijver in het latere interview ook nog op het boek terug? Hoe kijkt hij/zij erop terug? Welke andere zaken vallen je op? Voegt het lezen/bekijken van de interviews iets toe aan jouw kijk op – of interpretatie van – het boek? N.B. In hoeverre komt de schrijver betrouwbaar en geloofwaardig over? Het is niet ondenkbaar dat de schrijver in het interview een ‘rol’ speelt. Niet voor niets hanteren nogal wat schrijvers een pseudoniem. Verwerk dit alles in een stuk 250-300 woorden.
45. Zoek in de krant een duidelijke, niet al te korte recensie van een willekeurig ander boek. Maak volgens hetzelfde model (dezelfde opbouw) een recensie van het door jouw gelezen boek. Evalueer daarna of de recensie wel recht doet aan het boek en jouw leeservaring. Wat ontbreekt er?

Leeservaringen beschrijven

1. Onderwerp

- Spreekt het onderwerp van het verhaal je aan of niet? Hoe komt dat?
- Ben je door het verhaal aan het denken gezet?
- Is uitgekomen wat je van tevoren van het verhaal verwachtte?
- Uit het verhaal blijkt een bepaalde mening over het onderwerp. Ben je het daarmee eens?
- Ben je door het lezen of bekijken van het verhaal anders over het onderwerp gaan denken?
- Wordt het onderwerp goed en grondig uitgewerkt of blijft het toch tamelijk oppervlakkig?
- Is het onderwerp verrassend uitgewerkt of behoorlijk voorspelbaar?
- Welke kanten van het onderwerp worden uitvoerig besproken en welke krijgen volgens jou te weinig aandacht?
- Heb je wel eens een ander verhaal over dit onderwerp gelezen of bekeken? Vind je dit verhaal beter of het andere? Hoe komt dat?

2. Gebeurtenissen

- Bevat het verhaal genoeg gebeurtenissen om je te blijven boeien?
- Zit er genoeg tempo in het verhaal of valt het af en toe stil?
- Gaat het in dit verhaal vooral om de gebeurtenissen of om de gedachten en gevoelens van de personen? Wat vind je van de nadruk daarop?
- Hebben de gebeurtenissen indruk op je gemaakt? Welke gebeurtenis vooral? Hoe komt dat?
- Zijn de gebeurtenissen geloofwaardig en waarschijnlijk?
- Zijn de gebeurtenissen herkenbaar?
- Zijn de gebeurtenissen verrassend, origineel en ongewoon of voorspelbaar en bekend?
- Heb je zelf wel eens iets meegemaakt wat lijkt op de gebeurtenissen in het verhaal? Gaat het daardoor meer voor je leven, krijgt het daardoor meer betekenis of juist niet?
- Staan er in het verhaal gebeurtenissen die je graag zou willen meemaken? Welke gebeurtenissen vooral? Waarom juist die?

3. Personages

- Is de hoofdpersoon iemand die voor je gaat leven? Hoe komt dat? Hoe levendig zijn de andere personages?
- Kun je je goed verplaatsen in de problemen en gedachtewereld van de verhaalpersonen?
- Is de hoofdpersoon een held(in) op wie je zou willen lijken? Wat spreekt je zo in hem/haar aan?
- Wat vind je van de ideeën en het gedrag van de verschillende verhaalpersonen? Gedragen ze zich zoals het volgens jou hoort? Reageren ze verrassend of voorspelbaar?
- Heeft één van de verhaalpersonen je beïnvloed? Zo ja, in welk opzicht?
- Heeft het gedrag, een uitspraak of een gedachte van een van de personages je aan het denken gezet?
- Kom je genoeg van de personages te weten om hun gedrag te kunnen begrijpen?

- Moet je zelf veel invullen over het innerlijk van de personages? Begrijp je ze goed of juist niet? Waar ligt dat volgens jou aan?
- Veranderen de personages door wat ze meemaken en is dat begrijpelijk en aannemelijk?
- Welke beslissingen die door de personages worden genomen, vind jij vreemd of onbegrijpelijk?

4. Bouw

- Vind je dat de gebeurtenissen logisch op elkaar volgen?
- Is het verhaal spannend opgebouwd? Wat maakt het wel of niet spannend?
- Heeft het verhaal een ingewikkelde opbouw? Hoe komt dat?
- Zijn er meer verhaallijnen en zijn die goed met elkaar verbonden?
- Bevat het verhaal tijdsprongen en terugblikken die het verhaal interessanter of juist onnodig ingewikkeld maken?
- Heeft het verhaal een slot dat goed past bij de beschreven gebeurtenissen? Vind je dit een plezierig slot? Hoe komt dat?

5. Taalgebruik

- Vind je het verhaal lastig of makkelijk om te lezen? Heeft het taalgebruik hier mee te maken?
- Zijn de zinnen makkelijk te lezen en bevat het verhaal weinig moeilijke woorden of juist niet?
- Bevat het verhaal veel beschrijvingen? Heeft dit gevolgen voor de leesbaarheid en het verteltempo?
- Zitten er veel dialogen (gesprekken) in het verhaal? Vind je dat plezierig of juist niet?

Het balansverslag

Aan het eind van elk schooljaar maak je een balansverslag, waarin je terugkijkt op wat je dit jaar gelezen hebt en wat je geleerd hebt over fictie.

Geef antwoord op onderstaande vragen en probeer en daarna een goed lopende tekst te maken, met een goede alineaverdeling.

Noteer het totale aantal woorden onder je verslag.

A. Reflectie op je werkwijze

- Hoe heb je de boeken die je zelf mocht kiezen uitgekozen? Vond je dat een goede manier of ga je het volgend jaar anders aanpakken? Hoe kan de docent (of iemand anders) je hierbij helpen?
- Zet op een rijtje welke verwerkingsopdrachten je dit jaar hebt uitgewerkt. Welke vond je makkelijk en welke moeilijk?
- Heb je naast of voor de verwerkingsopdrachten nog andere informatie gebruikt? Heb je deze in je dossier gestopt?

B. Reflectie op je literaire ontwikkeling

- Neem uit de lijst "Stellingen over literatuur" minimaal vijf en maximaal tien stellingen over die (min of meer) op jou van toepassing zijn. Leg uit waarom je deze gekozen hebt en geef voorbeelden van leeservaringen die je had. Noem titels en schrijvers en beschrijf de fragmenten waarbij je deze ervaringen had. Verwijs daarbij ook naar de verwerkingsopdrachten in je dossier. Beschrijf je ervaring(en) duidelijk en begrijpelijk.
- Kijk naar de lezerskenmerken op de volgende bladzijden. Kruis per niveau voor jezelf aan welke kenmerken bij jou passen. Bij welk niveau staan de meeste kruisjes? Welk niveau vind je dat je zelf hebt? Beargumenteer dit met behulp van de kenmerken die je hebt aangekruist, het niveau van de boeken die je dit jaar gelezen hebt en het niveau van de opdrachten die je dit jaar gemaakt hebt.
- Is je manier van lezen, je smaak of je boekenkeuze veranderd? Leg uit waarom of waarom niet. Welke boeken wil je volgend jaar gaan lezen?

Lezerskenmerken

Niveau 1:

- Ik kan de gebeurtenissen uit het verhaal navertellen.
- Ik kan aangeven hoeveel tijd er in het verhaal verloopt en waar en wanneer het zich afspeelt.
- Ik kan het uiterlijk van verschillende personages beschrijven en hun handelen navertellen.
- Ik kan wisselingen van plaats en tijd in een verhaal beschrijven.
- Ik kan beschrijven hoe realistisch het boek is.
- Ik kan handeling (dialogen en actie) en beschrijving (vertellerstekst) uit elkaar houden.
- Ik kan uitleggen welke personages ik wel en niet sympathiek vind.
- Ik kan me voorstellen hoe het verhaal verder loopt aan het eind van het boek.
- Ik kan beschrijven wat in het verhaal wel en niet echt zou kunnen gebeuren of echt gebeurd zou kunnen zijn.
- Ik vind het moeilijk om geïnteresseerd te blijven in een verhaal.
- Ik lees omdat het van school moet.
- Ik heb hulp nodig bij het zoeken van een passend boek.
- Ik kan moeilijk aan klasgenoten uitleggen wat ik van een boek vond.
- Ik heb niets aan de leeservaringen van anderen bij het vinden van een geschikt boek.
- Ik kan een boek wel een cijfer geven.
- Ik vind het moeilijk om mijn mening over een verhaal te geven.
- Ik vind het moeilijk om mijn leeservaring te beschrijven.
- Mijn mening over een boek kan ik het beste omschrijven met woorden als 'saai', 'leuk', 'grappig', 'stom'.
- Ik vind de verwerkingsopdrachten nutteloos of te veel werk.

Niveau 2:

- Ik kan het uiterlijk, het karakter en het handelen van de personages navertellen.
- Ik kan in enkele woorden het onderwerp van de tekst benoemen.
- Ik kan de ontwikkeling van personages en relaties tussen personages beschrijven.
- Ik kan me voorstellen hoe het verhaal anders had kunnen lopen.
- Ik kan verschillende genres herkennen en beschrijven.
- Ik weet wat de volgende begrippen betekenen: flashback, vooruitwijzing, terugverwijzing, karakter, type, cliffhanger, sfeer, vertraging en open plekken.
- Ik kan de volgende begrippen correct op een verhaal toepassen: flashback, vooruitwijzing, terugverwijzing, karakter, type, cliffhanger, sfeer, vertraging en open plekken.
- Ik kan beschrijven wat ik voelde bij verschillende gebeurtenissen in het boek.
- Ik kan aangeven wat ik in het verhaal realistisch, herkenbaar en/of geloofwaardig vind en waarom ik dat vind.
- Ik kan gebeurtenissen in het verhaal beschrijven die ik herken uit het nieuws of uit een geschiedenisboek.
- Ik kan aangeven wat ik te weten ben gekomen over het thema van het boek.
- Ik kan uitleggen welke boeken ik graag lees en waarom ik die graag lees.
- Ik kan uitleggen hoe ik de boeken kies die ik wil lezen.

- Ik kan aan klasgenoten uitleggen wat er goed of minder goed is aan een boek en waarom ze het wel of niet zouden moeten lezen.
- Ik kies liever zelf mijn boeken; daar hoeven anderen me niet bij te helpen.
- Ik lees graag boeken van hetzelfde genre of serieboeken.
- Ik kan aan de hand van voorbeelden uitleggen wat er zo leuk/goed is aan een genre of een serie.
- Ik vind verwerkingsopdrachten interessant en leerzaam, als ze maar niet te lang zijn.

Niveau 3:

- Ik kan verschillende verhaallijnen en de verbanden hiertussen beschrijven.
- Ik kan aangeven welke gebeurtenissen voor de personages van grote betekenis zijn en waarom.
- Ik kan de karakters van personages goed beschrijven, net als de relaties tussen de personages.
- Ik kan de titel uitleggen.
- Ik kan verhaalmotieven aanwijzen en betekenis geven.
- Ik kan een of meer thema's bij het boek noemen.
- Ik kan een verband leggen tussen het verhaal en gebeurtenissen uit de werkelijkheid, zoals nieuwsfeiten of eigen ervaringen.
- Ik kan op basis van het verhaal uitleggen waarom personages handelen zoals zij doen, ook wanneer dit gedrag nogal vreemd is of als de situaties in het boek vreemd zijn.
- Ik kan uitleggen wat ik van het gedrag van de personages vind en waarom. Ik kan ook uitleggen of ik het met uitspraken of gedrag van personages eens ben of niet.
- Ik kan aangeven met welk personage ik me (het meeste) kan identificeren en waarom.
- Ik kan uitleggen wat dit boek ons kan leren over de wereld van toen of nu.
- Ik lees graag boeken die me aan het denken zetten en/of mijn horizon verbreden.
- Ik kan uitleggen hoe mijn smaak zich ontwikkeld heeft.
- Ik kan helder uitleggen welke thema's ik vooral interessant vind.
- Ik kan leeservaringen en interpretaties met klasgenoten bespreken.
- Ik kan met klasgenoten discussiëren over de inhoud van een boek (personages, gebeurtenissen).
- Ik kan de meningen van anderen gebruiken om een andere kijk op een gelezen boek te krijgen.
- Ik kan uittreksels en boekverslagen van anderen of van internet gebruiken om meer over een boek te weten te komen, maar kan na het lezen ook mijn eigen mening geven.
- Ik kies graag uitdagende verwerkingsopdrachten, waarbij ik zelf creatief moet zijn of waarbij ik me verder ga verdiepen in aspecten van het boek dat ik gelezen heb. Ik ben eigenlijk alleen tevreden wanneer ik een G krijg voor een verwerkingsopdracht.

Stellingen over literatuur:

1. Soms is een beschrijving in een verhaal of gedicht zo duidelijk (goed getroffen) dat het net is alsof ik het kan zien, ruiken en voelen.
2. Het soort boeken waar ik het meest van houd, zijn boeken met een interessant verhaal.
3. Het lezen van literatuur (verhalen of gedichten) is een fijne manier om je tijd aan te besteden als je niets anders te doen hebt.
4. Ik ben erg geïnteresseerd in de manieren die schrijvers gebruiken om een verhaal mooi te maken, bijvoorbeeld hoe je een zin mooi kunt laten klinken of hoe je een verhaal spannend kunt maken.
5. Soms voelt het wel eens net alsof ik een figuur uit een boek ben geworden dat ik net gelezen heb.
6. Sommige verhalen helpen mij mijn eigen negatieve gevoelens (haat, jaloezie, verveling, chagrijn) beter te begrijpen.
7. Door literatuur te lezen kom je in de gelegenheid mensen te begrijpen aan wie je anders geen aandacht zou besteden.
8. Als ik verhalen of gedichten lees, stel ik me een situatie die maar gedeeltelijk beschreven wordt, toch helemaal voor. Wat niet beschreven wordt, verzijn ik er zelf bij.
9. In literaire verhalen worden problemen die je in je leven tegen kan komen vaak veel ingewikkelder gemaakt dan ze eigenlijk zijn.
10. Als ik lees, let ik graag op de schrijfstijl van de schrijver (hoe de dingen gezegd worden). Ik probeer te zien waarin de stijl verschilt van die van andere schrijvers.
11. Soms vraag ik me wel eens af of ik iets echt heb meegemaakt of dat ik het in een boek gelezen heb.
12. In literaire teksten (verhalen) die ik lees worden vaak slechte eigenschappen van personen beschreven en onderzocht die ik zelf ook heb.
13. Soms denk ik wel eens dat ik een tekening zou kunnen maken van de plaatsen die in een verhaal dat ik gelezen heb, beschreven worden.
14. Voor mij is één van de belangrijkste redenen om (literatuur) te lezen dat ik zo verschillende literaire genres of stromingen leer kennen.
15. Ik vind dat literatuur me helpt om de levens te begrijpen van mensen die anders zijn dan ik.
16. Vaak kan ik een verhaal niet wegleggen voordat ik het uit heb gelezen.
17. Ik vind dat het lezen van literatuur heel goed helpt om mijn eigen problemen even te vergeten.
18. Ik vind het heel erg belangrijk als ik een verhaal lees, om te zien wat er met alle personen in het verhaal gebeurt.
19. Als ik een verhaal lees, vind ik het leuk om te weten ho dat verhaal zich verhoudt tot andere literatuur uit dezelfde periode. Ik vind het dus leuk om te weten waarin een verhaal wel en niet verschilt van andere verhalen uit dezelfde tijd.
20. Ik houd niet van de literatuurles bij Nederlands omdat ik vaak boeken of verhalen moet lezen die ik zelf nooit gekozen zou hebben.
21. Als ik een verhaal lees dat ik goed vind, dan wil ik ook iets over de schrijver weten.
22. Literatuur legt vaak de nadruk op morele kwesties (wat je wel en niet mag of moet of hoort te doen).

23. Als er in een verhaal een dialoog staat, lijkt het wel of ik de toon waarop de verhaalfiguren spreken, kan horen.
24. Als ik lees dan probeer ik te ontdekken met welke thema's een schrijver zich bezighoudt.
25. Het lezen van verhalen is mijn favoriete vrijetijdsbesteding.
26. Ik probeer om mezelf te verplaatsen in de rol van één van de personen in het boek, alsof ik een toneelrol zou moeten spelen.
27. Ik ben als ik lees vaak zo verdiept in het boek dat ik me niet langer bewust ben van mezelf.
28. Het lezen van literatuur maakt me gevoelig voor aspecten (kanten) van mijn leven die ik normaal over het hoofd zie.
29. Door het lezen van literaire teksten word ik steeds beter in het herkennen van bepaalde soorten mensen en gebeurtenissen. Omdat ik over zulke mensen of gebeurtenissen gelezen heb, herken ik ze beter in het dagelijkse leven.
30. Soms heb ik het gevoel dat de manier waarop ik leef verandert door het lezen van een literaire tekst (een verhaal, roman of gedicht).
31. In verhalen worden vaak de redenen waarom iemand iets doet beschreven. Vaak herken ik dan mezelf, ik merk dan dat ik zelf net zulke redenen heb om iets te doen als de personen in het verhaal.
32. Het lezen van een verhaal is een heel goede manier om te ontspannen.
33. Eén van de belangrijkste redenen voor mij om literatuur (verhalen of gedichten) te lezen is om te zien hoe de schrijver denkt over de maatschappij en de cultuur.
34. Als ik een verhaal lees dat ik goed vind, probeer ik meestal ook al de andere boeken van die schrijver te lezen.
35. Ik vind het heel erg belangrijk als ik een verhaal lees, om te weten hoe het afloopt.
36. Door het lezen van literatuur begrijp ik vaak mensen en gebeurtenissen om mij heen beter.
37. Soms vind ik het fijn om me voor mij plezier af te sluiten met een goed boek.
38. Eén van de belangrijkste redenen om literatuur te lezen voor mij is om te weten te komen over welke thema's (onderwerpen, problemen en interesses) een bepaalde schrijver schrijft.
39. Als ik lees vergeet ik helemaal hoe laat het is.
40. Als ik een verhaal lees kan ik soms bijna voelen hoe het zou zijn om erbij te zijn.
41. Ik kan me makkelijk de personen en plaatsen voorstellen die in een verhaal beschreven worden.
42. Ik houd ervan zo verdiept te zijn in een literaire tekst (verhaal) dat ik mijn dagelijkse besommingen (taken, verplichtingen, problemen, etc.) vergeet.
43. Als ik wat wil lezen dan lees ik liever geen 'literaire teksten'.
44. Soms is het alsof de personen in een boek net echte mensen zijn die ik ken.
45. Ik zie vaak overeenkomsten tussen gebeurtenissen in een boek en gebeurtenissen in mijn eigen leven.
46. Ik geloof niet dat literatuur nuttig is voor de maatschappij (samenleving).
47. Als ik een dialoog (gesprek) lees in een verhaal, voelt het soms alsof ik naar de woorden luister en de personages echt hoor praten.
48. Het lezen van oude literatuur is meer iets voor studenten die literatuur studeren of studenten geschiedenis dan voor havo/vwo-leerlingen.
49. Ik wou dat ik meer tijd had om literatuur te lezen.
50. Ik vind het moeilijk om verhalen te lezen waarin niet zoveel gebeurt.
51. Ik heb een hekel aan een open eind, dat je dus niet weet hoe het afloopt.

52. De uitdaging bij het lezen van literatuur is om te begrijpen welke unieke kijk op het leven de schrijver heeft.
53. Ik vind het 't leukst als een verhaal een onverwacht einde heeft.
54. Ik houd ervan als het eind van een verhaal spannend is.
55. Ik denk dat het belangrijkste deel van een verhaal het einde of de ontknoping is.
56. Soms als ik literatuur lees, krijg ik een onzeker gevoel over het leven, dingen lijken dan minder duidelijk en eenvoudig te begrijpen.
57. Vaak zie ik de plaatsen in een verhaal dat ik lees zo duidelijk alsof ik naar een foto kijk.
58. Ik vind dat een literair werk (een verhaal) kapot gemaakt wordt als je het gaat analyseren.
59. Als ik een verhaal lees, verbeeld ik me vaak dat ik één van de mensen in het verhaal ben.
60. Ik houd het meeste van verhalen met veel actie.
61. Na het lezen van een verhaal dat ik goed vind, blijf ik me vaak verbazen over personen in het verhaal, alsof het echte mensen zijn.
62. In literatuur herken ik soms gevoelens van mijzelf waar ik, voordat ik het verhaal las, niet zo op gelet had.
63. Als ik een literaire tekst begin te begrijpen, komt dat doordat ik de tekst kan verbinden met dingen die ik zelf vind over het leven.
64. Soms verbeeld ik me dat ik met een personage in een verhaal kan praten, ik verbeeld me dan dat ik praat met een figuur uit het boek.